

Huvudman

Munkedals kommun
munkedal.kommun@munkedal.se

Beslut

Datum 2026-01-28
Dnr SI 2025:10264
Sida **1 (7)**

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Bruksskolan i Munkedals kommun.

Beslut

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Munkedals kommun en anmärkning avseende brist rörande att anmäla och agera mot kränkande behandling. Munkedals kommun ska senast den **13 april 2026** vidta de åtgärder som huvudmannen bedömer nödvändiga för att avhjälpa påtalad brist. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Beslutet om anmärkning får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i den del det avser förebyggande arbete för att skapa trygghet och plan mot kränkande behandling.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till dokument.goteborg@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 2320, 403 15 Göteborg. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet SI 2025:10264 i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån uppgifter om eventuella missförhållanden inlett en tillsyn av Bruksskolan i Munkedal kommun under hösten 2025.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Bruksskolan följer gällande bestämmelser om trygghet och kränkande behandling. Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn den 3 december 2025. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat de senaste kränkingsanmälningarna, handlingsplanen mot kränkande behandling för läsåret 2025/2026, en elevanpassad version av handlingsplanen, ordningsregler för läsåret 2025/2026, skolans redovisning av den senaste

trygghetsvandringen samt skolans rutiner för hantering av kränkingsanmälningar och skolans lathund för registrering av kränkingsanmälningar. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Anmärkning

Anmäla och agera mot kränkande behandling

Omständigheter till grund för bedömningen

Eleverna uppger i intervjuerna att de flesta vuxna uppmärksammar och agerar när de ser kränkningar på rasterna. Samtidigt uppger eleverna att det finns vissa platser på skolgården där personalen inte alltid uppmärksammar kränkningar och att det kan hända 10 gånger per dag. Det framkommer även i samtliga intervjuer att kränkningar frekvent sker på skolan, framför allt i form av hårt språkbruk. Eleverna beskriver även att det finns vuxna som inte alltid reagerar eller agerar när elever använder ett hårt språk. Elevhälsan och lärarna uppger också att enstaka personal ibland inte agerar i vissa situationer, exempelvis vid hårt språkbruk. Eleverna uppger att de inte alltid vänder sig till den rastansvariga personalen vid kränkningar, utan i stället tar upp händelserna med klasslärarna. Samtliga intervjugrupper anger att klasslärarna hanterar de konflikter som uppstår.

I intervjuerna med personalen framgår att all personal känner till hur de ska agera vid kränkande behandling och vilka rutiner som gäller. Samtidigt framkommer i intervjuerna med personalen att det kan finnas skillnader i vilken grad personalen anmäler kränkande behandling. Det framkommer i intervjuerna att personalen på skolan arbetar aktivt för att skapa en samsyn kring kränkande behandling, vilket även framgår av skolans plan mot kränkande behandling. Rektorn uppger att hen bedömer att personalen känner till skolans förhållningssätt och agerar vid kränkande behandling,

men att det ändå kan finnas skillnader i hur konsekvent personalen anmäler sådana händelser.

I intervjuerna med rektorn och representanterna för elevhälsan framgår att skolan alltid inleder en utredning när en anmälan om kränkande behandling kommer in. Lärarna och representanterna för elevhälsan uppger att de anmäler händelser som kan utgöra kränkande behandling i ett digitalt system. Rektorn uppger att systemet automatiskt skickar alla registrerade anmälningar till både rektorn och huvudmannen. Rektorn uppger vidare att hen analyserar ärendena efter avslutad utredning för att identifiera eventuella upprepade kränkningar eller mönster.

Rättslig reglering

Var och en som verkar inom utbildningen ska främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling. (1 kap. 5 § skollagen)

Personalen får vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero. Detta innefattar en befogenhet att ingripa fysiskt för att avvärja våld, kränkningar eller andra ordningsstörningar. En åtgärd enligt första stycket får vidtas endast om den står i rimlig proportion till sitt syfte och övriga omständigheter. (5 kap. 6 § skollagen).

En lärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden. (6 kap. 10 § skollagen)

Av förarbetena till skollagen framgår bland annat att skyldigheten att utreda gäller så fort det kommit till skolans kännedom att det förekommit kränkningar eller att något barn eller någon elev känner sig kränkt. Skyldigheten att utreda förhållandet och att verka för att kränkningarna förhindras i fortsättningen gäller vare sig det förekommit någon anmälan av det barn eller den elev som blivit kränkt eller förhållandet kommit fram på annat sätt (prop. 2005/06:38 s. 90 och 140 f).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister när det kommer till arbetet med att agera och anmäla kränkande behandling på skolan. Av Skolinspektionens utredning framgår att det finns personal som inte alltid

ingriper i varje situation där kränkande behandling förekommer. Av utredningen framkommer att det finns personal som inte alltid ser vad som händer på rasterna och att det framför allt är vid hårt språkbruk som det kan vara personal som inte agerar. Utifrån att all kränkande behandling inte alltid uppmärksammas av all personal innebär det även att all kränkande behandling inte heller anmäls. Det framkommer också i utredningen av ärendet att det finns variationer i vilken utsträckning personalen anmäler händelser som kan utgöra kränkande behandling. Att sådana händelser inte alltid anmäls är en brist i förhållande till författningarnas krav.

Val av ingripande

Skolinspektionen får i stället för att meddela ett föreläggande tilldela en huvudman som står under dess tillsyn en anmärkning vid mindre allvarliga överträdelser av vad som gäller för verksamheten (26 kap. 11 § skollagen). Huvudmannen är då skyldig att inom viss tid åtgärda de brister som föranlett anmärkningen. Munkedals kommuns verksamhet vid Bruksskolan uppfyller inte författningarnas krav vad gäller att anmäla och agera mot kränkande behandling. Utredningen visar att personalen inte alltid agerar eller ingriper vid kränkningar och att kränkningar inte alltid anmäls. Samtidigt framgår det att skolans förhållningssätt är att all personal ska agera vid kränkande behandling och att det endast gäller ett fåtal personer. Personalen har även vetskap om skolans rutiner kring arbetet och vet hur de ska agera vid kränkande behandling. Rektorn leder ett arbete som syftar till att säkerställa att personalen reagerar vid kränkningar. Rektorn leder även ett aktivt arbete i syfte att skapa en samsyn bland personalen kring vad som utgör kränkande behandling samt att händelser som kan utgöra kränkande behandling ska anmälas. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen bristen som mindre allvarlig och finner därför skäl att tilldela Munkedals kommun en anmärkning.

Områden utan konstaterade brister

Förebyggande arbete för att skapa trygghet och plan mot kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Eleverna uppger i intervjuerna att de känner sig trygga i skolan, även om några elever menar att det kan finnas elever som inte upplever samma trygghet. Eleverna uppger att den otrygghet som förekommer främst är kopplad till enstaka elever. De uppger också att flest incidenter sker under rasterna. Eleverna berättar även att skolan arbetar med värdegrundsfrågor genom samtal om hur man är mot varandra samt genom fadderskap mellan olika årskurser.

I intervjuerna med elevhälsopersonalen, lärarna och rektorn framkommer att personalen på skolan tar reda på elevernas upplevelser av trygghet genom enkäter, trygghetsvandringar samt vid elevrådsmöten. Utifrån underlagen bedriver personalen ett kontinuerligt och systematiskt arbete med trygghet. Skolan har ett trygghetsteam som vid behov ger stöd till verksamheten. De har tagit fram förslag på aktiviteter som lärarna arbetar med i klasserna utifrån olika teman. I det inkomna materialet och i intervjuerna framkommer att personalen på skolan identifierat att det förekommer hårt språkbruk. Under pågående hösttermin har personalen därför haft fokus på elevernas språkbruk och en nolltolerans mot hårt språk. Av inkommen dokumentation samt genom intervjuerna med personalen framkommer att rektorn tillsammans med personalen konstaterat att arbetet med temat behöver fortsätta. Personalen uppger dock att tidigare teman har gett tydliga positiva effekter.

I samtliga av intervjuerna framkommer att det finns platser på skolgården där det kan vara svårt för vuxna att alltid ha full insyn i vad som sker. Rektorn har, utifrån en analys av inkomna anmälningar om kränkande behandling, vidtagit åtgärder för att öka tryggheten under raster och på skolgården. Skolgården är indelad i olika zoner där personalen har tillsynsansvar under raster, i syfte att säkerställa vuxennärvaro och minska risken för otrygga miljöer. Rektorn berättar i intervju att detta är ett arbete som kommer att fortsätta att utvecklas.

Skolinspektionen har tagit del av skolans plan mot kränkande behandling. Planen innehåller bland annat en redogörelse för de åtgärder som personalen ska vidta för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever, inklusive tidsramar, ansvarsfördelning samt hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. I inkommen dokumentation och i intervjuerna framkommer det att arbetet följs upp kontinuerligt vid flera tillfällen under läsåret och avslutas med en samlad utvärdering i slutet av läsåret. Samtliga intervjuade grupper uppger att de känner till planen och att de har arbetat med den. Vidare framgår hur föregående års planerade åtgärder har genomförts samt en utvärdering och analys av resultaten av dessa åtgärder.

Av skriftlig dokumentation och intervjuer framgår att rektorn utgår från inkomna anmälningar av kränkande behandling, resultaten av enkäter och trygghetsvandringar vid framtagandet av planen mot kränkande behandling. Planen diskuteras därefter med eleverna i elevrådet och behandlas vidare i klasserna. En elevenpassad version av planen går igenom i klasserna och skickas även hem till vårdnadshavare.

Rättslig reglering

Huvudmannen ska säkerställa att det på skolenheten bedrivs ett förebyggande arbete som syftar till att skapa trygghet. (5 kap. 3 § andra stycket skollagen)

Huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att elever utsätts för kränkande behandling. (6 kap. 7 § skollagen)

Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i nästa års plan. (6 kap. 8 § skollagen)

En plan mot kränkande behandling ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna vid den verksamhet som planen gäller för. Utformningen och omfattningen av barnens eller elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad. (2 § förordning [2006:1083] om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling)

Skolinspektionens bedömning

Av Skolinspektionens utredning framgår att de intervjuade eleverna känner sig trygga i skolan, men att det kan finnas elever på skolan som inte känner sig trygga. Det framgår att otryggheten i huvudsak är kopplad till enstaka elever och utifrån att det kan ske kränkningar på rasten. Det framgår dock att personalen på skolan arbetar förebyggande för att skapa trygghet genom bland annat enkäter, trygghetsvandringar och elevrådsmöten. Efter analyser har skolan satt in olika åtgärder. Skolan arbetar utifrån teman för att motverka hårt språkbruk och använder sig även av olika zoner som bemannas av personal under rasterna. Skolan har även ett trygghetsteam som arbetar förebyggande med värdegrundsarbetet på skolan. Vad gäller skolans plan mot kränkande behandling finns det åtgärder kopplat till det förebyggande och åtgärdande arbetet angivna i planen. Det framgår även hur föregående års åtgärder har genomförts. Planen diskuteras med eleverna och följs upp och utvärderas under året. Skolinspektionen bedömer att det inte framkommer något annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav vad gäller det förebyggande arbetet för att skapa trygghet och planen mot kränkande behandling.

X Alice Odéen

Beslutsfattare

Signerat av: Alice Odéen

X Karolina Hallenberg

Föredragande

Signerat av: Karolina Hallenberg

I ärendets slutliga handläggning har även utredaren Arne Hellmark medverkat.